

Journal of Research in Educational Systems

Volume 19, Issue 68, 2025
Pp. 5-20

Print ISSN: 2383-1324
Online ISSN: 2783-2341

Homepage: www.jiera.ir

Article Info:

Article Type:
Research Article

Article history:

Received September 01, 2024
Received in revised form
November 09, 2024
Accepted December 16, 2024
Published Online March 28,
2025

Keywords:

Academic well-being,
Grit,
Character Strengths,
Students

Explaining Academic Well-Being Based on Grit: The Mediating Role of Character Strengths among University Students

Moslem Daneshpayeh , Delsa Naderi , farahnaz ghaemi , Fatemeh
Shahsavari , and Zohre Dortaj

1. Department of Educational Psychology, Faculty of Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.. E-mail: m_daneshpayeh@atu.ac.ir
2. Department of Psychology, Faculty of Iranian-Islamic Lifestyle, Islamic Revolution Comprehensive University, Tehran, Iran. E-mail: delsanaderi@cuir.ac.ir
3. *Corresponding author*, Department of Microbiology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran. E-mail: fghaemi@iau.ac.ir
4. MSc of Counseling and Guidance, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran. E-mail: fateme.sh1988@gmail.com
5. MD, Tehran, Iran. E-mail: zohrehdrj@gmail.com

ABSTRACT

Objective: “This study aimed to explain academic well-being based on perseverance with the mediating role of character strengths among university students.”

Method: The research was applied in purpose and descriptive-correlational in nature, using structural equation modeling. The statistical population consisted of students in Tehran in 2025, and 408 participants were selected through convenience sampling. Standardized questionnaires assessing perseverance, character strengths, and academic well-being were used as measurement instruments and were distributed online. Data analysis was performed using SPSS version 26 and AMOS version 24. Skewness and kurtosis indices confirmed the normal distribution of data, and the correlation matrix served as the basis for testing the structural model.

Results: The findings indicated that perseverance had a significant direct effect on academic well-being, and character strengths significantly mediated the relationship between perseverance and academic well-being.

Conclusions: These results suggest that strengthening character-related attributes can enhance the connection between perseverance and students' academic well-being.

Cite this article: Danesh Paye, M., Naderi, D., Ghaemi, F., Shahsavari, F., & Dartaj, F. (2015). Explaining academic well-being based on perseverance with the mediating role of character capabilities in students. *Research in Educational Systems*, 19(68), 20-1. <http://doi.org/00000000000000000000000000000000>

© The Author(s)

Publisher: Iranian Educational

Research Association

در دست انتشار

Introduction

Higher education represents a critical stage in personal and social development, requiring students to adapt to various social, cultural, and academic challenges (Malau Aduli et al., 2021; Mishra & Nargundkar, 2015). As emerging adults transitioning from adolescence, university students face multiple pressures, including academic demands, performance expectations, professional identity formation, and social relationship management (Rhein & Nanni, 2022). Increasingly, universities have emphasized the importance of student well-being, as evidence suggests that promoting well-being can enhance learning engagement, social interaction, academic motivation, and overall academic performance (Glass & Kang, 2019).

Academic well-being, although lacking a single universal definition, is generally regarded as a multidimensional construct encompassing positive emotions, constructive attitudes toward learning, self-satisfaction, and the quality of relationships within the academic environment (Putwain et al., 2019; Shek, 2020; Chai). Beyond emotional aspects, academic well-being also reflects students' capacity to cope effectively with academic challenges, such as managing heavy workloads or disappointing grades (Shafi, 2022). Research has shown that academic well-being is positively associated with learning engagement, academic self-efficacy, positive future orientation, healthy peer relationships, and overall satisfaction with university life (Godfrey et al., 2019; Buerger et al., 2023). Conversely, academic pressures, such as difficult assignments and high-stakes assessments, can undermine students' motivation and well-being, highlighting the protective role of academic well-being in buffering against such stressors (Davis & Hadwin, 2021; Arslan & Allen, 2021).

Among the factors influencing academic well-being, personality and motivational traits, particularly grit, have received considerable attention (Han, 2021). Grit is defined as the combination of passion and perseverance in pursuing long-term goals (Duckworth & Gross, 2014). Empirical studies suggest that individuals with higher levels of grit demonstrate greater adaptability to academic challenges and experience higher positive affect and academic satisfaction (Obeng, 2025; Datu et al., 2023). Grit has also been identified as a predictor of academic success, sustained performance, and well-being across diverse educational contexts (Eskreis-Winkler et al., 2014; Yu & McLellan, 2020; Zhai, 2023).

As a non-cognitive trait, grit influences not only academic performance but also emotional well-being, potentially amplifying the effects of cognitive and motivational factors on academic outcomes (Steinmayr et al., 2018; Datu et al., 2019; Von Culin et al., 2014). Persistence, goal commitment, and cognitive flexibility, as facets of grit, play a central role in educational success (Lee, 2020; Dinapoli, 2018; Calo et al., 2022). Although grit is dynamic, it can be strengthened through educational interventions and supportive environments, leading to more favorable academic outcomes (Thaler & Koval, 2015; McCain, 2017).

While grit is directly associated with academic success and well-being, positive psychology research indicates that its enduring effects are often mediated through more fundamental internal resources, particularly character strengths (Wagner et al., 2020; Park et al., 2004). Character strengths are defined as a set of personal virtues shaped by individual values, promoting flexible adaptation to challenges and enhancing well-being (Park et al., 2004; Dela-Fuente et al., 2022). These strengths encompass cognitive, emotional, and behavioral processes, contributing to stable patterns of thought, feeling, and behavior, and facilitating optimal functioning (Bleidorn et al., 2022; Arboln et al., 2022; Baum et al., 2019).

Empirical evidence links character strengths with cognitive and academic performance, learning engagement, and career readiness, while also serving as psychological and ethical buffers (Wagner et al., 2020; Tang et al., 2019). Emphasizing character strengths in higher education settings further supports students' personal growth, resilience in facing academic challenges, and preparedness for professional life (Anderson & Maguire, 2024; Green & Karuppattan, 2025). Studies have also demonstrated a positive association between grit and character strengths, suggesting that these strengths may mediate the relationship between grit and academic well-being (Bolier et al., 2021; Bäckler, 2020).

Despite extensive research on the independent roles of grit and character strengths in academic performance, few studies have examined the underlying mechanisms connecting these constructs. In particular, the mediating role of character strengths in the relationship between grit and academic well-being—a key indicator of university students' quality of life—remains underexplored, especially in non-Western cultural contexts. This research gap highlights the need for studies that can comprehensively examine the psychological pathways through which grit influences academic well-being.

Accordingly, the present study aims to investigate the relationship between grit and students' academic well-being, with a focus on the mediating role of character strengths. The study hypotheses are as follows:

- Grit is positively associated with students' academic well-being.
- Character strengths mediate the relationship between grit and academic well-being

Method

The present study was conducted using a descriptive-correlational design, and structural equation modeling (SEM) was employed to examine the proposed relationships. The study population consisted of university students in Tehran during the 1404 academic year. Using a convenience sampling method, a total of 408 students were selected as participants. Considering the requirements of SEM and multivariate analysis, sample size was determined based on the number of questionnaire items, following Hir et al. (2010), who recommend at least 5 to 10 participants per estimated parameter. To account for potential incomplete responses, 420 questionnaires were initially distributed. After data collection, 12 incomplete responses were excluded, resulting in 408 valid questionnaires. The sample comprised 60% female and 40% male students. Regarding age, 46.3% were 18–25 years old, 41.7% were 26–30 years old, and 12% were 31 years or older. In terms of educational level, 50.7% held a master's degree, 41.2% a bachelor's degree, and 8.1% a doctoral degree.

Data were collected online through electronic questionnaires distributed via social networks, class groups, and communication channels. Participation was voluntary, and all participants provided informed consent. Ethical guidelines were strictly followed to protect participants' rights and personal data. The study tools included the Short Grit Scale (Grit-S; Duckworth et al., 2007), which consists of 17 items measuring perseverance and consistency of interests on a 5-point Likert scale, with higher scores indicating greater grit (Cronbach's $\alpha = 0.84$); the Academic Well-Being Scale (Pietarinen et al., 2014), an 11-item unidimensional scale assessing students' perceived well-being in educational settings using a 5-point Likert scale (Cronbach's $\alpha = 0.76$); and the Character Strengths Questionnaire (Peterson & Seligman, 2004), consisting of 24 items across six dimensions—wisdom and knowledge, courage, humanity, justice, temperance, and transcendence—rated on a 5-point Likert scale

(Cronbach's $\alpha = 0.87$). All instruments had previously established validity and reliability.

Descriptive statistics were computed using SPSS version 26, and SEM analyses were conducted using AMOS version 24 to test the hypothesized relationships among grit, character strengths, and academic well-being. The flow of participants was documented, and all 408 participants completed the study according to the protocol

Results

The descriptive statistics for the study variables, including mean, standard deviation, skewness, and kurtosis, are presented in Table 1. The results indicate appropriate data dispersion, and skewness and kurtosis values suggest that the data were normally distributed. Correlation analysis, which forms the basis for testing structural models, was conducted prior to examining the theoretical model. As shown in Table 2, there were significant positive correlations between grit and academic well-being, as well as between grit and the dimensions of character strengths, with the exception of justice, which did not show a significant correlation with grit. These results confirm the assumption of correlation between variables.

The model fit indices for the proposed structural model are presented in Table 3. According to the criteria suggested by Geffen et al. (2000), the tested model demonstrated a good fit with the collected data. The root mean square error of approximation (RMSEA) was 0.068, and the normed chi-square (CMIN/df) was 2.504, both indicating acceptable model fit. Other indices, including GFI (0.96), NFI (0.94), CFI (0.94), IFI (0.94), and TLI (0.91), also supported the suitability of the proposed model.

Structural equation modeling was conducted to examine the relationships among grit, character strengths, and academic well-being, and the standardized path coefficients are shown in Table 4 and Figure 2. The direct effect of grit on academic well-being was significant ($\beta = 0.189$, $t = 4.167$, $p < 0.01$). Among the dimensions of character strengths, knowledge ($\beta = 0.453$, $t = 8.729$, $p < 0.01$), courage ($\beta = 0.621$, $t = 10.173$, $p < 0.01$), humanity ($\beta = 0.158$, $t = 3.069$, $p < 0.01$), temperance ($\beta = 0.532$, $t = 9.037$, $p < 0.01$), and transcendence ($\beta = 0.471$, $t = 9.239$, $p < 0.01$) had significant positive effects on grit. The direct effects of character strengths on academic well-being were also significant for knowledge ($\beta = 0.139$, $t = 2.969$, $p < 0.01$), courage ($\beta = 0.139$, $t = 2.621$, $p < 0.01$), humanity ($\beta = 0.220$, $t = 5.299$, $p < 0.01$),

temperance ($\beta = 0.175$, $t = 3.366$, $p < 0.01$), and transcendence ($\beta = 0.102$, $t = 2.063$, $p < 0.05$).

To estimate indirect effects and test their significance, the bootstrap method was applied in AMOS. As shown in Table 5, character strengths acted as a significant mediator in the relationship between grit and academic well-being ($\beta = 0.325$, $p < 0.01$, 95% CI [0.248, 0.414]), indicating that the effect of grit on academic well-being is partially transmitted through students' character strengths

Conclusions

The purpose of the present study was to examine students' academic well-being based on the structural relationships between perseverance and character strengths. The results obtained from structural equation modeling indicated that the proposed model demonstrated an acceptable fit with the collected data. The findings showed that perseverance had a positive and significant direct effect on students' academic well-being. In addition, character strengths played a significant mediating role in the relationship between perseverance and academic well-being.

The hypothesis testing results revealed that higher levels of perseverance were associated with greater academic well-being, indicating that students who persist in pursuing long-term academic goals experience higher levels of satisfaction, meaning, and positive engagement in their educational environment. Furthermore, the findings highlighted the importance of character strengths in translating perseverance into positive academic experiences. Students with higher perseverance were more likely to activate character strengths such as self-regulation, curiosity, hope, and love of learning, which in turn enhanced their academic well-being.

The practical significance of these findings lies in understanding how fostering perseverance and character strengths can improve students' academic well-being. Educators, counselors, and university administrators can use these insights to design interventions and educational programs aimed at strengthening students' perseverance and character

strengths, thereby promoting psychological well-being and academic success.

Despite its contributions, the study has certain limitations. The use of self-report questionnaires may have introduced response biases, and the cross-sectional design limits causal interpretations. Additionally, the sample was restricted to university students, which may limit the generalizability of the findings. Future research is recommended to employ longitudinal or experimental designs, include more diverse samples, and explore additional mediating or moderating variables that may influence academic well-being.

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Data Availability Statement

The data supporting the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request. Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank all participants in the present study.

Ethical Considerations

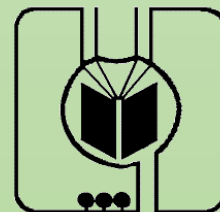
The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and misconduct.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

پژوهش در

نظام‌های آموزشی

دوره ۱۹، شماره ۶۸، ۱۴۰۴
ص ۵-۲۰

شاپا (چاپی): ۲۳۲۴-۲۳۸۳

شاپا (الکترونیکی): ۲۳۴۱-۲۷۸۳

Homepage: www.jiera.ir

درباره مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخچه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۱۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۲۷

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۴/۱۵

واژه‌های کلیدی:

بهبودی تحصیلی،

پشتکار،

توانمندی‌های منش،

دانشجویان

تبیین بهزیستی تحصیلی بر اساس پشتکار با نقش میانجی توانمندی‌های منش در دانشجویان

مسلم دانش پایه^۱، دلسا نادری^۲، فرحناز قائمی^۳، فاطمه شهسواری^۴، زهره درتاج^۵

۱. گروه روانشناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران. رایانامه:

m_daneshpayeh@atu.ac.ir

۲. گروه روانشناسی، دانشکده سبک زندگی ایرانی اسلامی، دانشگاه جامع انقلاب اسلامی، تهران، ایران. رایانامه:

delsanaderi@cuir.ac.ir

۳. نویسنده مسئول، گروه زیست‌شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. رایانامه:

fghaemi@iau.ac.ir

۴. کارشناسی ارشد، مشاوره و راهنمایی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. رایانامه:

fateme.sh1988@gmail.com

۵. پزشک، تهران، ایران. رایانامه:

zohrehdrj@gmail.com

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف تبیین بهزیستی تحصیلی بر اساس پشتکار با نقش میانجی توانمندی‌های منش در میان دانشجویان انجام شد.

روش: روش تحقیق از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانشجویان شهر تهران در سال ۱۴۰۴ بود و با نمونه‌گیری در دسترس، ۴۰۸ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه‌های استاندارد پشتکار، توانمندی‌های منش و بهزیستی تحصیلی بود که به‌صورت آنلاین در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. داده‌ها با روش معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و AMOS نسخه ۲۴ تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد پشتکار اثر مستقیم و معناداری بر بهزیستی تحصیلی دارد ($\beta=0/189$ ، $p<0/01$). ابعاد توانمندی‌های منش شامل دانش ($\beta=0/453$)، شجاعت ($\beta=0/621$)، انسانیت ($\beta=0/158$)، اعتدال ($\beta=0/532$) و تعالی ($\beta=0/471$) اثر مثبت و معناداری بر پشتکار داشتند ($p<0/01$) و این ابعاد همچنین اثر مستقیم و معناداری بر بهزیستی تحصیلی نشان دادند ($0/102 \leq \beta \leq 0/220$ ، $p<0/05$). افزون بر این، اثر غیرمستقیم پشتکار بر بهزیستی تحصیلی از طریق توانمندی‌های منش معنادار بود ($\beta=0/325$ ، $p<0/01$) که بیانگر میانجی‌گری جزئی این متغیر است.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد پشتکار هم به‌صورت مستقیم و هم به‌طور غیرمستقیم از طریق توانمندی‌های منش بر بهزیستی تحصیلی دانشجویان اثرگذار است. توانمندی‌های منش نقش سازوکار تبیینی را در تبدیل پشتکار به تجربه‌های تحصیلی مثبت ایفا می‌کنند. از این رو، تقویت هم‌زمان پشتکار و توانمندی‌های منش می‌تواند راهبردی مؤثر برای ارتقای بهزیستی روان‌شناختی و موفقیت تحصیلی دانشجویان باشد.

استناد به این مقاله: دانش پایه، م.، نادری، د.، قائمی، ف.، شهسواری، ف.، و درتاج، ف. (۱۴۰۴). تبیین بهزیستی تحصیلی بر اساس پشتکار با نقش میانجی توانمندی‌های منش در دانشجویان. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۹(۶۸)،

۱-۲۰. <http://doi.org/00000000000000000000000000000000>

ناشر: انجمن پژوهش‌های آموزشی ایران

مقدمه

تحصیلات دانشگاهی مرحله‌ای تعیین‌کننده در مسیر رشد فردی و اجتماعی است که مستلزم سازگاری با تغییرات تحصیلی، اجتماعی و هویتی است (Malau Aduli et al., 2021؛ Mishra & Nargundkar., 2015). دانشجویان در این دوره با فشارهای عملکردی، انتظارات پیشرفت، شکل‌گیری هویت حرفه‌ای و مدیریت روابط اجتماعی مواجه‌اند (Rhein & Nanni., 2022). در چنین بستری، توجه به بهزیستی تحصیلی اهمیت ویژه‌ای یافته است؛ زیرا شواهد نشان می‌دهد ارتقای بهزیستی با رشد علمی، تعامل اجتماعی، انگیزش یادگیری و عملکرد تحصیلی مرتبط است (Glass & Kang, 2019).

بهزیستی تحصیلی سازه‌ای چندبُعدی است که تجربه هیجان‌های مثبت، نگرش سازنده به یادگیری، رضایت از خود و کیفیت روابط در محیط آموزشی را دربرمی‌گیرد (Putwain et al., 2019؛ Shek & Chai., 2020). این مفهوم علاوه بر جنبه‌های عاطفی، توانایی دانشجویان در مواجهه مؤثر با فشارهای تحصیلی و مدیریت چالش‌های روزمره یادگیری را نیز شامل می‌شود (Shafi., 2022). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که بهزیستی تحصیلی با اشتیاق به یادگیری، اعتماد تحصیلی، تکالیف دشوار، نگرش مثبت به آینده و رضایت از زندگی دانشگاهی ارتباط دارد (Godfrey et al., 2019؛ Buerger et al., 2023؛ Davis & Hadwin., 2021) و در برابر فشارهای ارزیابی محور نقش محافظتی ایفا می‌کند (Arslan & Allen., 2021).

در میان عوامل فردی مؤثر بر بهزیستی تحصیلی، ویژگی‌های انگیزشی غیرشناختی، به‌ویژه پشتکار، مورد توجه قرار گرفته‌اند (Han., 2021). پشتکار ترکیبی از پایداری در تلاش و ثبات علائق در مسیر اهداف بلندمدت است (Duckworth et al., 2007؛ Duckworth & Gross., 2014). در این چهارچوب، پشتکار نه تنها یک منش مستقل، بلکه عاملی تسهیل‌کننده برای رشد مجموعه‌ای از منابع درونی فرد تلقی می‌شود (Griffiths, 2017؛ Disabato et al., 2019؛ García-Álvarez et al., 2024).

پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که پشتکار با موفقیت تحصیلی، عملکرد پایدار و شاخص‌های مختلف بهزیستی رابطه مثبت دارد (Eskreis-Winkler et al., 2014؛ Steinmayr et al., 2018؛ Datu et al., 2019؛ Zhai., 2023؛ Yu & Mclellan., 2020). دانشجویان دارای پشتکار بالا در مواجهه با موانع تحصیلی سازگاری بیشتری نشان داده و هیجان‌های مثبت‌تر و رضایت تحصیلی بالاتری را تجربه می‌کنند (Steinmayr et al., 2018؛ Datu et al., 2023).

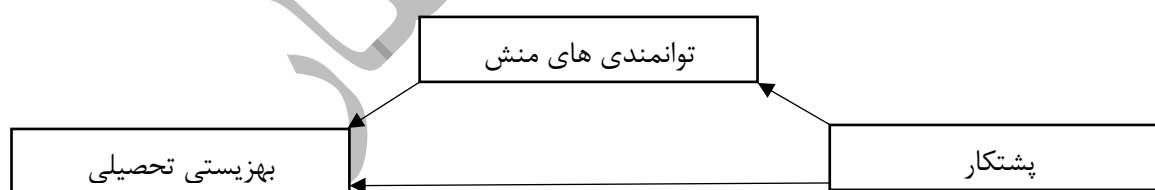
با وجود این شواهد، تبیین اینکه پشتکار چگونه به بهزیستی تحصیلی منجر می‌شود، نیازمند توجه به سازوکارهای واسطه‌ای است. در این راستا، چهارچوب روان‌شناسی مثبت ظرفیت تبیینی مهمی فراهم می‌آورد. در طبقه‌بندی ارزش‌ها در عمل، توانمندی‌های منش به‌عنوان مجموعه‌ای از ۲۴ ظرفیت شخصیتی سازمان‌یافته در شش فضیلت بنیادی معرفی شده‌اند (Peterson & Seligman., 2004). این توانمندی‌ها الگوهای نسبتاً پایدار ادراک، تنظیم هیجان و رفتار را شکل داده و با شاخص‌های عملکرد تحصیلی، درگیری تحصیلی و بهزیستی ارتباط معنادار دارند (Park et al., 2004؛ Wagner et al., 2020؛ Dela-Fuente et al., 2022). اگرچه برخی هم‌پوشانی‌های مفهومی میان پشتکار و برخی ابعاد توانمندی‌های منش وجود دارد، پژوهش‌های ساختاری نشان می‌دهد این دو سازه از نظر ماهیت انگیزشی و دامنه کارکرد روان‌شناختی متمایزند (Wagner et al., 2020؛ Datu et al., 2019). پشتکار عمدتاً به پایداری

هدف‌محور اشاره دارد، در حالی که توانمندی‌های منش دامنه گسترده‌تری از منابع شناختی، هیجانی و اخلاقی را شامل می‌شوند که کیفیت تجربه فرد در موقعیت‌های تحصیلی را تنظیم می‌کند (Peterson & Seligman., 2004).

نقش میانجی توانمندی‌های منش را می‌توان در پرتو نظریه «گسترش و ساخت» بررسی کرد (Fredrickson., 2001/ 2013). بر اساس این نظریه، تجربه‌های موفقیت‌آمیز ناشی از تلاش پایدار، هیجان‌های مثبت را افزایش داده و این هیجان‌ها به ساخت منابع شخصی پایدار منجر می‌شوند. این منابع می‌توانند در قالب توانمندی‌های منش تجلی یابند و در نهایت به ارتقای بهزیستی بینجامند. بر اساس نظریه شکوفایی سلینگمن بهزیستی حاصل تعامل هیجان‌های مثبت، درگیری، معنا، روابط و دستاورد است. پشتکار با مؤلفه‌های درگیری و دستاورد مرتبط دانسته شده (Duckworth & Gross., 2014)، در حالی که توانمندی‌های منش با دامنه گسترده‌تری از مؤلفه‌های شکوفایی پیوند دارند (Wagner et al., 2020).

بر این اساس، می‌توان استدلال کرد که پشتکار از طریق تقویت و فعال‌سازی منابع چندبُعدی شخصیت، یعنی توانمندی‌های منش، زمینه تجربه جامع‌تری از بهزیستی تحصیلی را فراهم می‌آورد. از این منظر، بررسی نقش میانجی توانمندی‌های منش می‌تواند تبیین نظری منسجم‌تری از رابطه میان پشتکار و بهزیستی تحصیلی ارائه دهد. این خلأ پژوهشی ضرورت انجام مطالعاتی را برجسته می‌سازد که بتوانند مسیرهای روان‌شناختی اثرگذاری پشتکار بر بهزیستی تحصیلی را به‌صورت یکپارچه تبیین کنند.

با وجود پژوهش‌های پیشین که به بررسی رابطه پشتکار و بهزیستی تحصیلی پرداخته‌اند، نقش سازوکارهای روان‌شناختی این ارتباط، به ویژه توانمندی‌های منش، کمتر مورد توجه قرار گرفته است. مطالعه حاضر با آزمون مدل ساختاری جامع، نه تنها اثر مستقیم پشتکار بر بهزیستی تحصیلی را بررسی می‌کند، بلکه نقش میانجی توانمندی‌های منش را نیز مورد تحلیل قرار می‌دهد. این رویکرد یکپارچه، سازوکار روان‌شناختی ارتباط بین پشتکار و بهزیستی تحصیلی را روشن می‌سازد و بدین ترتیب به فهم عمیق‌تر و کاربردی‌تر این رابطه، در محیط‌های آموزشی کمک می‌کند. بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین پشتکار با بهزیستی تحصیلی دانشجویان با نقش میانجی توانمندی‌های منش انجام شد.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

روش پژوهش از نوع پژوهش همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش، شامل دانشجویان شهر تهران در سال ۱۴۰۴ بود و با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۴۰۸ دانشجو به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.

با توجه به ماهیت پژوهش و بهره‌گیری از روش معادلات ساختاری، تعیین حجم نمونه بر اساس نسبت تعداد ماده‌ها اهمیت دارد. مطابق با دیدگاه Hir و دیگران، (2010) در تحلیل‌های چندمتغیره و مدل‌یابی معادلات ساختاری، به طور معمول برای هر پارامتر اندازه‌گیری شده حداقل ۵ تا ۱۰ نمونه لازم است. همچنین حجم نمونه کمتر از ۱۰۰ نفر برای SEM مناسب تلقی نمی‌شود و داشتن ۲۰۰ نمونه یا بیشتر برای دستیابی به برآوردهای پایدار و نتایج قابل اعتماد توصیه می‌شود. به منظور پیشگیری از کمبود داده‌های معتبر و با در نظر گرفتن احتمال ناقص بودن برخی پرسشنامه‌ها، در مجموع ۴۲۰ پرسشنامه، بین افراد توزیع شد. پس از گردآوری، ۱۲ پرسشنامه به دلیل نقص کنار گذاشته شده و در آخر، ۴۰۸ پرسشنامه سالم و قابل استفاده وارد مرحله تحلیل شد.

نمونه پژوهش شامل ۴۰۸ نفر از شرکت‌کنندگان بود که از این تعداد، ۶۰ درصد زن و ۴۰ درصد مرد بودند. از نظر سنی، بیشترین فراوانی به گروه‌های سنی ۱۸ تا ۲۵ سال (۳/۴۶ درصد) و ۲۶ تا ۳۰ سال (۷/۴۱ درصد) اختصاص داشت و تنها ۱۲ درصد از افراد در سنین ۳۱ سال و بالاتر قرار داشتند. از نظر مقطع تحصیلی، ۷/۵۰ درصد از شرکت‌کنندگان دارای مدرک کارشناسی ارشد، ۲/۴۱ درصد کارشناسی و ۱/۸ درصد دکتری بودند. جمع‌آوری اطلاعات به صورت آنلاین انجام شد و پرسشنامه الکترونیکی از طریق شبکه‌های اجتماعی، گروه‌ها و کانال‌های ارتباطی مختلف در اختیار داوطلبان قرار گرفت. مشارکت‌کنندگان با اختیار کامل در مطالعه شرکت کرده و پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. شرایط ورود به مطالعه شامل رضایت آگاهانه، مشارکت داوطلبانه و تکمیل دقیق پرسشنامه بود. موارد ناقص یا افرادی که از ادامه همکاری منصرف شدند از تحلیل حذف شدند.

مقیاس پشتکار و پایداری فرم کوتاه^{۱۱} (Duckworth et al, 2007) دارای ۸ ماده بود و هدف آن سنجش پشتکار از ابعاد مختلف است. نمره گذاری پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است. امتیازات کلی بالاتر نشان دهنده پشتکار بالاتر است. در پژوهش Duckworth و دیگران (2007) به منظور بررسی روایی سازه مقیاس از روش تحلیل عاملی استفاده شد روایی این مقیاس مورد تأیید قرار گرفت. پایایی این پرسشنامه در مطالعه حاضر بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد.

پرسشنامه بهزیستی تحصیلی^{۱۲} (Pietarinen et al, 2014) دارای یازده ماده است. این پرسشنامه تک مؤلفه‌ای است و بر مبنای مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای، بهزیستی را می‌سنجد. بهزیستی تحصیلی شامل میزان احساس امنیت و سلامتی دانشجویان از محیط آموزشی است و احساس آنها از اینکه مدارسشان چه میزان منطقی هستند (مهنا و طالع پسند، ۱۳۹۵). در پژوهش (مهنا و طالع پسند، ۱۳۹۵) پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد. پایایی این پرسشنامه، در مطالعه حاضر بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۶ به دست آمد.

سیاهه توانمندی‌های منش^{۱۳} (Peterson & Seligman, 2004) به منظور سنجش توانمندی‌های منش طراحی و تدوین شده است. این سیاهه دارای ۲۴ ماده و ۶ مؤلفه دانش و خرد، شجاعت، انسان دوستی، عدالت، اعتدال، و تعالی است و بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای به سنجش توانمندی‌های منش می‌پردازد. میزان روایی این سیاهه در پژوهش شاهنگیان و دیگران (۱۳۹۳) با روش تحلیل عاملی تأییدی ۰/۷۸ و میزان پایایی آن با روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمده است. مک‌گراث و واکر (۲۰۱۶) بیان کردند

^{۱۱} Short Grit Scale (Grit-S)

^{۱۲} Academic Well-Being Questionnaire

^{۱۳} VIA Inventory of Strengths (VIA-IS)

که میانگین همبستگی بین مقیاس اصلی و مقیاس قوا اصلاح شده ۰/۸۲ است (دامنه = ۰/۷۰ تا ۰/۹۲). پایایی این پرسشنامه در مطالعه حاضر بر اساس ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۷ به دست آمد.

تحلیل‌ها با استفاده از معادلات ساختاری و نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و AMOS نسخه ۲۴ انجام گرفت.

یافته‌ها

در جدول ۱ شاخص‌های پراکندگی و نتایج آزمون چولگی و کشیدگی برای بررسی نرمال بودن داده‌ها گزارش شده است.

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی در متغیرها پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
بهزیستی تحصیلی	۳۷/۴۴	۴/۱۸۴	۰/۳۱۱	-۰/۷۸۳
پشتکار	۳۱/۹۴	۳/۷۶۹	-۰/۴۸۷	-۰/۲۲۴
دانش	۱۹/۲۷	۱/۳۸۱	-۱/۱۰۵	۱/۲۴۱
شجاعت	۱۵/۰۹	۱/۸۴۸	-۰/۶۰۵	۰/۲۲۸
انسان دوستی	۱۱/۲۳	۱/۳۷۶	-۰/۷۵۱	۰/۰۴۱
عدالت	۱۱/۳۳	۱/۱۷۲	-۰/۷۸۰	۰/۰۱۵
اعتدال	۱۵/۳۷	۱/۵۶۶	-۰/۶۹۷	۱/۱۸۴
تعالی	۱۹/۴۲	۱/۵۴۷	-۰/۵۲۳	۰/۴۶۹

شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد متغیرها نشانگر پراکندگی مناسب داده‌ها و شاخص‌های چولگی و کشیدگی حاکی از طبیعی بودن توزیع‌اند. ماتریس همبستگی مبنای تجزیه و تحلیل مدل‌های علی، به‌ویژه تحلیل مدل است، بنابراین قبل از پرداختن به آزمون الگوی نظری، ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش همراه با ضرایب همبستگی و سطوح معناداری آن‌ها در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸

۱	بهبودی تحصیلی							
۲	پشتکار	۰/۵۰**	۱					
۳	دانش	۰/۴۴**	۰/۴۵**	۱				
۴	شجاعت	۰/۴۹**	۰/۶۲**	۰/۴۶**	۱			
۵	انسان دوستی	۰/۳۷**	۰/۱۶**	۰/۲۰*	۰/۲۴**	۱		
۶	عدالت	۰/۱۴**	۰/۰۵۸	۰/۲۱**	۰/۳۲**	۰/۲۶**	۱	
۷	اعتدال	۰/۴۷**	۰/۵۳**	۰/۴۰**	۰/۳۷**	۰/۲۵**	۰/۱۹**	۱
۸	تعالی	۰/۴۳**	۰/۴۶**	۰/۳۹**	۰/۳۹**	۰/۳۶**	۰/۳۷**	۰/۵۴**

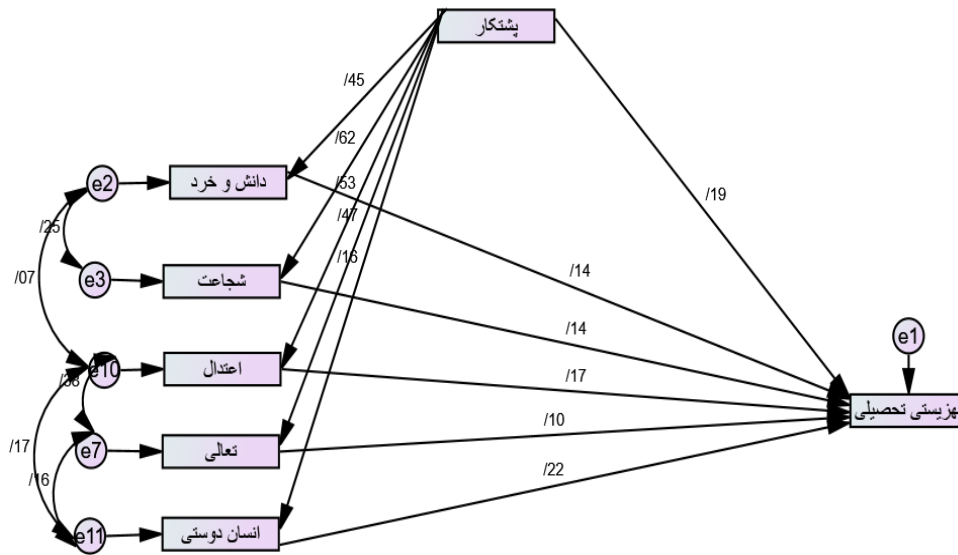
$p < ۰/۰۱**$

با توجه به جدول ۲ رابطه بین پشتکار و توانمندی‌های منش با بهزیستی تحصیلی در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنادار است. همچنین بین پشتکار و ابعاد توانمندی‌های منش رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۱ دارد و تنها بُعد عدالت با پشتکار رابطه معناداری نداشت که از مدل کنار گذاشته شد. لذا پیش فرض همبستگی بین متغیرها هم رعایت شده است. در جدول ۳ شاخص‌های برازش مدل آزمون شده گزارش شده‌اند که با توجه به معیارهایی که Geffen و دیگران (2000) طرح کرده‌اند، مدل آزمون شده کل برازش مناسبی با داده‌های گردآوری شده دارد.

جدول ۳. شاخص‌های برازش الگوی پیشنهادی فرضیات پژوهش

شاخص	CMIN/df	GFI	NFI	RMSEA	CFI	IFI	TLI
حداقل قابل قبول	≤ 3	> 90	> 90	$\leq 0/08$	> 90	> 90	> 90
مقدار گزارش شده	۲/۵۰۴	۰/۹۶	۰/۹۴	۰/۰۶۸	۰/۹۴	۰/۹۴	۰/۹۱

جدول ۳ نشان‌دهنده مناسب بودن الگوی پیشنهادی پژوهش است، به طوری که مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (۰/۰۶۸) است و مقدار کای اسکوئر بهنجار (۲/۵۰۴) است و مقدار شاخص نیکویی برازش (۰/۹۴) است. سایر شاخص‌ها برای برازش الگوی پیشنهادی پژوهش نیز در جدول آمده است که همگی نشان‌دهنده برازش مناسب مدل هستند. جهت بررسی رابطه بین متغیرها مدل ساختاری اجرا شد. نتایج در جدول ۴ و شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل ۲. مدل ساختاری بهزیستی تحصیلی دانشجویان بر اساس پشتکار با نقش واسطه‌ای توانمندی‌های منش

جدول ۴. ضرایب استاندارد متغیرهای پژوهش

مسیرها	β	t	p
پشتکار ← بهزیستی تحصیلی	۰/۱۸۹	۴/۱۶۷	۰/۰۰۱
پشتکار ← دانش	۰/۴۵۳	۸/۷۲۹	۰/۰۰۱
پشتکار ← شجاعت	۰/۶۲۱	۱۰/۱۷۳	۰/۰۰۱
پشتکار ← انسان دوستی	۰/۱۵۸	۳/۰۶۹	۰/۰۰۲
پشتکار ← اعتدال	۰/۵۳۲	۹/۰۳۷	۰/۰۰۱
پشتکار ← تعالی	۰/۴۷۱	۹/۲۳۹	۰/۰۰۱

دانش ← بهزیستی تحصیلی	۰/۱۳۹	۲/۹۶۹	۰/۰۰۳
شجاعت ← بهزیستی تحصیلی	۰/۱۳۹	۲/۶۲۱	۰/۰۰۹
انسان دوستی ← بهزیستی تحصیلی	۰/۲۲۰	۵/۲۹۹	۰/۰۰۱
اعتدال ← بهزیستی تحصیلی	۰/۱۷۵	۳/۳۶۶	۰/۰۰۱
تعالی ← بهزیستی تحصیلی	۰/۱۰۲	۲/۰۶۳	۰/۰۳۹

نتایج جدول ۴ و شکل ۲ مسیرهای مدل و میزان معناداری هر کدام را نشان می‌دهد. یکی از ویژگی‌های روش تحلیل مدل، برآورد اثرات غیرمستقیم متغیرها بر یکدیگر است. برای برآورد و تعیین معناداری مسیرهای غیرمستقیم از دستور بوت استرپ در نرم افزار Amos استفاده شد.

جدول ۵. برآورد مسیرهای غیرمستقیم موجود در مدل با استفاده از بوت استرپ

مسیرها	مقدار	سطح معناداری	حد پایین	حد بالا
پشتکار ← توانمندی های منش ← بهزیستی تحصیلی	۰/۳۲۵	۰/۰۰۱	۰/۲۴۸	۰/۴۱۴

طبق جدول ۵، حد پایین و بالا و فاصله اطمینان توانمندی‌های منش به عنوان متغیر میانجی بین پشتکار و بهزیستی تحصیلی به ترتیب (۰/۲۴۸) و (۰/۴۱۴) ($p < ۰/۰۰۱$)، به دست آمد. بنابراین با توجه به سطح اطمینان ($p < ۰/۰۰۵$)، توانمندی های منش، بین پشتکار و بهزیستی تحصیلی دارای نقش میانجی است.

نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی ارتباط میان بهزیستی تحصیلی و پشتکار دانشجویان، با در نظر گرفتن نقش میانجی مؤلفه‌های توانمندی منش، انجام شد. نتایج تحلیل معادلات ساختاری نشان داد که مدل فرضی تحقیق برازش مناسبی با داده‌های نمونه دارد. به بیان دیگر، توانمندی‌های منش نقش میانجی بین بهزیستی تحصیلی و پشتکار دانشجویان را ایفا می‌کنند.

این پژوهش با هدف بررسی ارتباط میان پشتکار و بهزیستی تحصیلی دانشجویان با نقش میانجی توانمندی‌های منش انجام شد. نتایج نشان داد پشتکار اثر مستقیم و معناداری بر بهزیستی تحصیلی دارد. این یافته با پژوهش‌های Han (2021)، Datu و دیگران (2023)، Von Culin و Okur (2014)، و دیگران (2025)، Abdul Rahman و Noor (2022)، Yu و McLellan

(2020)، و Obeng و دیگران (2025) همسو است که نشان داده‌اند پشتکار با شاخص‌های مختلف بهزیستی و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت دارد. از منظر نظری، پشتکار به‌عنوان ترکیبی از ثبات علاقه و پایداری در تلاش، موجب تداوم درگیری تحصیلی، تنظیم هیجان در مواجهه با شکست و حفظ جهت‌گیری هدف‌محور می‌شود (Duckworth et al., 2007; Duckworth, 2016). این ویژگی نه‌تنها استمرار رفتاری ایجاد می‌کند، بلکه با افزایش تجربه پیشرفت و معنا در فعالیت‌های آموزشی، احساس کارآمدی و جهت‌مندی تحصیلی را تقویت می‌کند (Seligman, 2011; Datu et al., 2023). بنابراین، اثر مستقیم پشتکار را می‌توان ناشی از سازوکارهای انگیزشی و هدف‌محور دانست که تجربه دستاورد و درگیری تحصیلی را افزایش می‌دهند.

در خصوص نقش میانجی، یافته‌ها نشان داد توانمندی‌های منش رابطه میان پشتکار و بهزیستی تحصیلی را به‌طور معناداری تبیین می‌کنند. این نتیجه با پژوهش‌های Duan و Bu (2019)، Karppanen و Green (2022)، García-Alvarez و دیگران (2024)؛ Disabato و دیگران (2019)؛ طاهری و دیگران (۱۳۹۹)؛ Uusiautti و دیگران (2022)؛ سهرابی و دیگران (۱۴۰۲) و Vázquez-Marín و دیگران (2022) همسو است که نشان داده‌اند توانمندی‌های منش می‌تواند به‌عنوان مکانیسم‌های انتقال‌دهنده اثر ویژگی‌های شخصیتی بر پیامدهای بهزیستی عمل کند. بر اساس چهارچوب نظری توانمندی‌های منش اصلی شامل دانش و خرد، شجاعت، اعتدال و انسان‌دوستی منابع پایدار شخصیت‌اند که به سازگاری روان‌شناختی کمک می‌کنند. این فضایل ظرفیت آن را دارند که انرژی انگیزشی ناشی از پشتکار را در مسیرهای سازگارانه هدایت کنند. به بیان دیگر، پشتکار زمانی به بهزیستی تحصیلی پایدار منجر می‌شود که در بستر این منابع منش‌محور سازمان‌دهی شود. برای مثال، دانش و خرد به تفسیر یادگیرانه شکست‌ها کمک می‌کند؛ شجاعت مواجهه فعال با دشواری‌ها را تسهیل می‌کند؛ اعتدال از فرسودگی ناشی از تلاش افراطی جلوگیری می‌کند؛ و انسان‌دوستی از طریق تقویت روابط حمایتی، احساس تعلق دانشگاهی را افزایش می‌دهد (Duan & Bu, 2019; Wagner et al., 2020). مکانیسم این میانجی‌گری را می‌توان در چهارچوب نظریه گسترش و ساخت هیجان‌های مثبت نیز تبیین کرد بر اساس این نظریه، تجربه پیشرفت ناشی از تلاش پایدار می‌تواند هیجان‌های مثبت را افزایش دهد و این هیجان‌ها به گسترش منابع شناختی، اجتماعی و شخصیتی منجر می‌شوند (Fredrickson, 2001, 2013). در این چهارچوب، پشتکار از طریق ایجاد تجربه‌های موفقیت‌آمیز و معنادار، زمینه تقویت فضایل منش را فراهم می‌کند و این فضایل به‌عنوان منابع پایدار، کیفیت تجربه تحصیلی را ارتقا می‌دهند. همچنین این یافته‌ها با مدل شکوفایی قابل تبیین است که نشان می‌دهد پشتکار عمدتاً با مؤلفه‌های درگیری و دستاورد مرتبط است، در حالی که توانمندی‌های منش به تقویت معنا، روابط مثبت و تجربه هیجان‌های مثبت کمک می‌کنند. بنابراین تعامل این دو سازه، ساختاری چندبُعدی برای ارتقای بهزیستی تحصیلی فراهم می‌سازد (Seligman, 2011).

معناداری هم‌زمان اثر مستقیم و غیرمستقیم بیانگر آن است که توانمندی‌های منش نقش میانجی‌گری جزئی دارند؛ به این معنا که بخشی از اثر پشتکار از طریق سازوکارهای انگیزشی مستقیم و بخشی دیگر از طریق تقویت منابع منش‌محور منتقل می‌شود. این تبیین

نشان می‌دهد که بهزیستی تحصیلی حاصل تعامل پویا میان ویژگی‌های انگیزشی و فضایل شخصیتی است و صرف تأکید بر تلاش بدون تقویت بنیان‌های منش، ممکن است به بهزیستی پایدار منجر نشود.

با وجود یافته‌های معنادار و قابل توجه، این پژوهش با محدودیت‌هایی همراه بود که در تفسیر و تعمیم نتایج باید در مدنظر قرار گیرد. نخست، استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی می‌تواند تحت تأثیر سوگیری‌های پاسخ‌دهی، تمایل به پاسخ‌های اجتماعی‌پسند و برداشت‌های ذهنی شرکت‌کنندگان قرار گیرد؛ هرچند ابزارهای به‌کاررفته از پایایی و روایی مناسبی برخوردار بوده‌اند. دوم، ماهیت مقطعی پژوهش امکان استنباط روابط علی و جهت‌گیری دقیق اثرات را محدود می‌کند. سوم، جامعه آماری پژوهش صرفاً شامل دانشجویان بود؛ بنابراین تعمیم نتایج به سایر گروه‌های سنی، تحصیلی یا شغلی باید با احتیاط صورت گیرد. علاوه بر این، عوامل زمینه‌ای مانند شرایط فرهنگی، فشارهای آموزشی خاص هر دانشگاه و تفاوت‌های فردی که می‌توانند بر تجربه بهزیستی تحصیلی اثرگذار باشند، به‌طور مستقیم در این پژوهش کنترل نشده‌اند.

با توجه به نتایج و محدودیت‌های پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده از طرح‌های طولی و آزمایشی استفاده کنند تا مسیرهای علی میان پشتکار، توانمندی‌های منش و بهزیستی تحصیلی با دقت بیشتری بررسی شود. همچنین به‌کارگیری روش‌های ترکیبی، شامل داده‌های کیفی مانند مصاحبه‌های عمیق یا گزارش‌های روزانه، می‌تواند به درک عمیق‌تر تجربه زیسته دانشجویان در مواجهه با چالش‌های تحصیلی کمک کند. بررسی نقش متغیرهای تعدیل‌کننده و میانجی دیگر، مانند حمایت اجتماعی، خردمندی، ویژگی‌های شخصیتی و زمینه‌های فرهنگی، نیز می‌تواند به توسعه مدل‌های جامع‌تر منجر شود. از منظر کاربردی، یافته‌های این پژوهش بر ضرورت طراحی و اجرای مداخلات آموزشی و روان‌شناختی مبتنی بر تقویت توانمندی‌های منش و پشتکار در محیط‌های دانشگاهی تأکید دارد. چنین مداخلاتی می‌توانند در قالب کارگاه‌های مهارت‌های روان‌شناختی، برنامه‌های مشاوره تحصیلی و سیاست‌های حمایتی دانشگاهی اجرا شوند و نقش مؤثری در ارتقای بهزیستی تحصیلی، سلامت روانی و موفقیت تحصیلی دانشجویان ایفا کنند.

سپاسگزاری

از تمام دانشجویانی که با همکاری صمیمانه خود ما را در انجام این پژوهش یاری کردند، قدردانی می‌کنیم. کمک‌های ایشان سهم قابل توجهی در پیشبرد این مطالعه داشت.

منابع

خسروجردی، ز.، حیدری، م.، قنبری، س.، و پاکدامن، ش. (۱۳۹۹). بررسی ویژگی‌های روانسنجی سیاهه ارزش‌ها در عمل از مقیاس توانمندی‌های نوجوانان. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۱۴ (۳ پیاپی ۵۵)، ۲۲۳-۲۴۳.

<https://doi.org/10.52547/apsy.2021.216210.0>

سهرابی، ظ.، طاهرزاده قهفرخی، س.، حاتم پور، ا.، میروقتشلاق، ف.، و محمدپور، م. (۱۴۰۰). رابطه اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی با میانجیگری امید تحصیلی در دانش‌آموزان. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۵(۵۵)، ۱۶۵-۱۷۷.

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.23831324.1400.15.55.20.8>

شاهنگیان، ش.، پاست، ن.، میبیدی، ر.، و پیامبری، م. (۲ بهمن ۱۳۹۳). تأثیر روان‌درمانی مثبت‌نگر بر علائم افسردگی و توانمندی‌های منش در بیماران مبتلا به سرطان. دومین کنفرانس ملی روان‌شناسی و علوم رفتاری، تهران.

[/https://civilica.com/doc/349189](https://civilica.com/doc/349189)

طاهری، ا.، نعیمی، ع.، امیر فخرایی، آ.، و آتش افروز، ع. (۱۳۹۹). اثر توانمندی منش بر اشتیاق و بهزیستی تحصیلی با میانجیگری استفاده از توانمندی‌های منش. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۴(۵۰)، ۷۹-۹۶.

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23831324.1399.14.50.5.6>

قدم پور، ع.، حیدریانی، ل.، برزگر بفرویی، م.، و دهقان منشادی، م. (۱۳۹۷). بررسی نقش امید تحصیلی و حمایت عاطفی ادراک شده در پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی. پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۱۰(۳)، ۴۷-۵۷.

<https://sid.ir/paper/397853/fa>

منابع

- Anderson, A. M., Or, J., & Maguire, K. R. (2024). The relationships between strengths-based teaching practices and students' general, strengths, and academic self-efficacy. *Discover Psychology*, 4, Article 63. <https://doi.org/10.1007/s44202-024-00171-0>
- Árbol, J. R., Ruiz-Osta, A., & Montoro Aguilar, C. I. (2022). Personality traits, cognitive styles, coping strategies, and psychological impact of the COVID-19 pandemic lockdown on healthy youngsters. *Behavioral Sciences*, 12(1), 5. <https://doi.org/10.3390/bs12010005>
- Arslan, G., & Allen, K. A. (2021). School victimization, school belongingness, psychological well-being, and emotional problems in adolescents. *Child Indicators Research*, 4, 1-17. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12187-021-09813-4>
- Baum, J. R., Frese, M., & Baron, R. A. (2019). Born to be an entrepreneur: Revisiting the personality approach to entrepreneurship. In J. R. Baum, M. Frese, & R. A. Baron (Eds.), *The psychology of entrepreneurship* (pp. 41-65). Lawrence Erlbaum Associates Publishers. https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.researchgate.net/publication/270820381_Born_to_Be_an_Entrepreneur_Revisiting_the_Personality_Approach_to_Entrepreneurship_&ved=2ahUKEwiepb7MIZCUAxXPh_0HHfOoPKcQFnoECBoQAQ&usq=AOvVaw0o1KJqo_CCKc3EYj9z1xaF
- Bleidorn, W., Schwaba, T., Zheng, A., Hopwood, C. J., Sosa, S. S., Roberts, B. W., & Briley, D. A. (2022). Personality stability and change: A meta-analysis of longitudinal studies. *Psychological Bulletin*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/bul0000365>

- Bolier, L., Haverman, M., Westerhof, G. J., Riper, H., Smit, F., Bohlmeijer, E. (2013). Positive psychology interventions: A meta-analysis of randomized controlled studies. *BMC Public Health*, 8, 13-119. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-13-119>.
- Buerger, S., Holzer, J., Yanagida, T., Schober, B., & Spiel, C. (2023). Measuring adolescents' well-being in schools: The adaptation and translation of the EPOCH measure of adolescent well-being—A validation study. *School Mental Health*, 1(1), 1–16. <https://doi.org/10.1007/s12310-023-09574-1>
- Calo, M., Judd, B., Chipchase, L., Blackstock, F., & Peiris, C. L. (2022). Grit, resilience, mindset, and academic success in physical therapist students: A cross-sectional, multicenter study. *Physical Therapy*, 102(6), pzac038. <https://doi.org/10.1093/ptj/pzac038>
- Chávez-Castillo, Y., Zapata-Lamana, R., Cigarroa, I., & [Other authors as listed]. (2023). Mental health, subjective well-being, and academic performance in Chilean schoolchildren who are part and are not part of the school inclusion program. *Education Sciences*, 13(10), 1065. <https://doi.org/10.3390/educsci13101065>
- Choudhury, S. A., & Borooah, I. P. (2017). Character strengths and academic achievements of undergraduate college students of Guwahati, Assam. *Space and Culture, India*, 5(1), 49–64. <https://doi.org/10.20896/saci.v5i1.242>
- Datu, J. A. D., Beonkonsjo, C., Chek, S., Choi, R., & Su, Y. (2023). Grit, academic engagement in math and science, and well-being outcomes in children during the COVID-19 pandemic: A study in Hong Kong and Macau. *Asia-Pacific Education Researcher*. <https://repository.eduhk.hk/en/publications/grit-academic-engagement-in-math-and-science-and-well-being-outco>
- Datu, J. A. D., Yuen, M., & Chen, G. (2018). Exploring determination for long-term goals in a collectivist context: a qualitative study. *Curr. Psychol.* 37, 263–271. <https://doi.org/10.1007/s12144-016-9509-0>
- Davis, S. K., & Hadwin, A. F. (2021). Exploring differences in psychological well-being and self-regulated learning in university student success. *Frontline Learning Research*, 9(1). <https://doi.org/10.14786/flr.v9i1.581>
- de la Fuente, J., Urien, B., Luis, E. O., González Torres, M. C., Artuch Garde, R., & Balaguer, Á. (2022). The proactive reactive resilience as a mediational variable between the character strength and the flourishing in undergraduate students. *Frontiers in Psychology*, 13, Article 856558. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.856558>
- DiNapoli, J. (2018). *Supporting secondary students' perseverance for solving challenging mathematics tasks*. ProQuest Dissertations & Theses Global. https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://udspace.udel.edu/items/de6d9824-3a92-4294-ba34-f86f6e9290ae&ved=2ahUKEwiQj4quLZCUAxV2g_0HHRIZH04QFnoECBoQAQ&usg=AOvVaw0Z_o1hsGlkIOU14eD6u_6a
- Disabato, D. J., Goodman, F. R., & Kashdan, T. B. (2018). Is grit relevant to well-being and strengths? Evidence across the globe for separating perseverance of effort and consistency of interests. *Journal of Personality*, 86(2), 216–232. <https://doi.org/10.1111/jopy.12382>
- Duan, W., Bu, H., Zhao, J., & Guo, X. (2019). Examining the mediating roles of strengths knowledge and strengths use in a 1-year single session character strength based cognitive intervention. *Journal of Happiness Studies*, 20(6), 1673–1688. <https://doi.org/10.1007/s10902-018-0014-z>

- Duckworth, A. L., & Gross, J. J. (2014). Self-control and grit: Related but separable determinants of success. *Current Directions in Psychological Science*, 23, 319–325. <https://doi.org/10.1177/0963721414541462>
- Duckworth, A. L., & Quinn, P. D. (2009). Development and validation of the short grit scale (GRIT–S). *Journal of Personality Assessment*, 91, 166–174. <https://doi.org/10.1080/00223890802634290>
- Duckworth, A. L., Peterson, C., Matthews, M. D., & Kelly, D. R. (2007). Grit: Perseverance and passion for long-term goals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92, 1087–1101. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.6.1087>
- Duckworth, A. (2016). *Grit: The Power of Passion and Perseverance*. New York, NY: Simon and Schuster. https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.researchgate.net/publication/349647877_GRIT_The_Power_of_Passion_and_Perseverance&ved=2ahUKEwje-MeBIZCUAxWdhP0HHbsmLLIQFnoECBkQAQ&usg=AOvVaw01hXh4GQq7do528KCb_5A2
- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218–226. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.218>
- Fredrickson, B. L. (2013). Positive emotions broaden and build. *Advances in Experimental Social Psychology*, 47, 1–53. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-407236-7.00001-2>
- García-Álvarez, D., Cobo-Rendón, R., & Lobos, K. (2024). Character strengths as predictors of general and academic self-efficacy in university students. *Frontiers in Psychology*, 15, Article 1490095. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1490095>
- Ghadampour, E., Heidaryani, L., Barzegar-Bafroui, M., & Dehghan-Menshadi, M. (2018). The role of academic hope and perceived emotional support in predicting academic welfare. *Research in Medical Education*, 10(3), 47–57. <https://sid.ir/paper/397853/fa> (in Persian)
- Glass, A. L., & Kang, M. (2019). Dividing attention in the classroom reduces exam performance. *Educational Psychology*, 39(3), 395–408. <https://doi.org/10.1080/01443410.2018.1489046>
- Godfrey, E. B., Burson, E. L., Yanisch, T. M., Hughes, D., & Way, N. (2019). A bitter pill to swallow? Patterns of critical consciousness and socioemotional and academic well-being in early adolescence. *Developmental Psychology*, 55(3), 525–537. <https://doi.org/10.1037/dev0000558>
- Green, Z. A., & Karuppanan, G. (2025). A measure for assessing academic virtues and strengths in the university setting: Construction and initial examination of structure and correlates. *Journal of Individual Differences*, 46(2), 123–137. <https://doi.org/10.1177/00332941251317676>
- Griffiths, K. (2017). *Never give up...: Perceptions of perseverance and its impact on the life and academic success of nine university students* (Master's thesis, Federation University Australia). Federation University Australia. https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://core.ac.uk/download/pdf/213002176.pdf&ved=2ahUKEwjnj8LSIJCUAxUXhv0HHcFIC4wQFnoECBkQAQ&usg=AOvVaw1Re2I2Xqe_RNI36fbCf0Y7g
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Pearson. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://scholar.google.com/scholar%3Fq%3DHair,%2BJ.%2BF.,%2BBlack,%2BW.%2BC.,%2BBabin,%2BB.%2BJ.,%2B%2526%2BAnderson>

<https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1746319>

- Han, K. (2021). Students' well-being: The mediating roles of grit and school connectedness. *Frontiers in Psychology*, 12, 787861. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.787861>
- Katsarou, E., & Chatzipanagiotou, P. (2025). Examining the association of personality traits and grit on Greek students' wellbeing in higher education. *Education Sciences*, 15(1), 57. <https://doi.org/10.3390/educsci15010057>
- khosrojerdi, Z. Heidari, M. Ghanbari, S & Pakdaman, Sh. (2020). The psychometric characteristics of values in Action Inventory of Strengths for youth. *Quarterly of Applied Psychology*, 14(3), 223-243. <https://doi.org/10.52547/apsy.2021.216210.0> (in Persian)
- Korhonen, J. (2016). *Learning difficulties, academic well-being and educational pathways among adolescent students* (Doctoral dissertation, Åbo Akademi University). Åbo Akademi University. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-12-3464-4>
- Lee, J. S. (2020). The role of grit and classroom enjoyment in EFL learners' willingness to communicate. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 43(5), 452–468. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1746319>
- Li, K., Wang, H., Siu, O.-L., & Yu, H. (2024). How and when resilience can boost student academic performance: A weekly diary study on the roles of self-regulation behaviors, grit, and social support. *Journal of Happiness Studies*, 25, 36. <https://doi.org/10.1007/s10902-024-00749-4>
- Linley, P. A., & Harrington, S. (2006). Playing to your strengths. *The Psychologist*, 19, 86–89. https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.scirp.org/reference/referencespapers%3Freferenceid%3D2516227&ved=2ahUKewjm9_HMi5CUAxAUrVfEDHbw8DXsQFnoECAwQAQ&usq=A0vVaw1twRgGqGJeM2g_dEAe1M_J
- Lomas, T. (2020). Towards a cross-cultural lexical map of wellbeing. *The Journal of Positive Psychology*, 15(5), 622–639. <https://doi.org/10.1080/17439760.2020.1791944>
- Malau Aduli, B. S., Adu, M. D., Alele, F., Jones, K., Drovandi, A., Mylrea, M., Sfera, K., Ross, S., & Jennings, E. (2021). Adjusting to university: Perceptions of first year health professions students. *PLoS ONE*, 16(5), e0251634. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0251634>
- McCain, B. (2017). *Effects of teacher grit on student grit and reading achievement: A mixed-methods study* (Doctoral dissertation, Indiana University of Pennsylvania, Indiana, PA, United States). Indiana University of Pennsylvania. <https://www.proquest.com/openview/2a76a28e268b20563d812f3b51c0b250/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750#>
- McGrath, R. E., & Walker, D. I. (2016). Factor structure and invariance testing of the VIA Inventory of Strengths–Revised (VIA-IS-R). *Assessment*, 23(5), 590–606. <https://doi.org/10.1177/1073191115595714>
- Mishra, S., & Nargundkar, R. (2015). An analysis of intensive mode pedagogy in management education in India. *International Journal of Educational Management*, 29(4), 408–419. <https://doi.org/10.1108/IJEM-04-2014-0050>

- Niemiec, R. M. (2020). Six functions of character strengths for thriving at times of adversity and opportunity: A theoretical perspective. *Applied Research in Quality of Life*, 15(2), 551–572. <https://doi.org/10.1007/s11482-018-9692-2>
- Obeng, P., Srem Sai, M., Arthur, F., Salifu, I., Amodu, M., Agormedah, E. K., Hagan, J. E., & Schack, T. (2025). Students' academic resilience and well-being in Ghana: The mediating effects of grit and motivation. *Discover Education*, 4, 132. <https://doi.org/10.1007/s44217-025-00537-z>
- Okur, S., Ekşi, H., Demirci, İ., & Ekşi, F. (2025). Academic encouragement and academic wellbeing: Mediating roles of grit and hope. *Psychological Reports*, 128(4), 2577–2603. <https://doi.org/10.1177/00332941231181302>
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. P. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23, 603–619. <https://doi.org/10.1521/jscp.23.5.603.50748>
- Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford University Press. <https://psycnet.apa.org/buy/2006-21079-029>
- Putwain, D. W., Gallard, D., & Beaumont, J. (2019). A multi-component wellbeing programme for upper secondary students: Effects on wellbeing, buoyancy, and adaptability. *School Psychology International*, 40(1), 49-65. <https://doi.org/10.1177/0143034318806546>
- Rhein, D., & Nanni, A. (2022). Assessing mental health among Thai university students: A cross-sectional study. *SAGE Open*, 12(4), 1–14. <https://doi.org/10.1177/21582440221129248>
- Seligman, M. E. P., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55(1), 5–14. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.5>
- Seligman, M. E. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. Simon and Schuster. https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q=Seligman%2C+M.+E.+%282011%29.+Flourish%3A+A+visionary+new+understanding+of+happiness+and+well-being.+Simon+and+Schuster.+Flourish%3A+A+visionary+new+understanding+of+happiness+and+well-being+&btnG=#:~:text=books%2Egoogle%2Ecom
- Shafi, A., Middleton, T., Millican, R., & Empleton, S. (2017). *Developing academic buoyancy and resilience through the assessment feedback process*. Liverpool Hope University. <https://eprints.glos.ac.uk/id/eprint/7033>
- Shahangian, Sh. Past, N. Meybodi, R & Paambari, M. (2015 January 22). *The effect of positive psychotherapy on depressive symptoms and character strengths in patients with cancer*. Second National Conference of Psychology and Behavioral Sciences, Tehran. <https://civilica.com/doc/349189/> (in Persian)
- Shek, D. T., & Chai, W. (2020). The impact of positive youth development attributes and life satisfaction on academic well-being: A longitudinal mediation study. *Frontiers in Psychology*, 11, e2126. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02126>
- Sohrabi, Z., Taherzadeh Ghahfarkhi, S., Hatempour, A., Miroghshlaq, F., and Mohammadpour, M. (2017). The relationship between coronavirus anxiety and academic well-being with the mediation of academic hope in students. *Research in Educational Systems*, 15(55), 165-177. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23831324.1400.15.55.20.8> (in Persian)

- Steinmayr, R., Heyder, A., Naumburg, C., Michels, J., & Wirthwein, L. (2018). School-related and individual predictors of subjective well-being and academic achievement. *Frontiers in Psychology*, 9, 2631. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02631>
- Taheri, A., Naami, A., Amir Fakhrai, A., and Atash Afrooz, A. (2019). The effect of character strengths on academic enthusiasm and well-being through the mediation of character strengths. *Research in Educational Systems*, 14(50), 79-96. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23831324.1399.14.50.5.6> (in Persian)
- Tang, X., Wang, M.-T., Guo, J., & Salmela-Aro, K. (2019). Building grit: The longitudinal pathways between mindset, commitment, grit, and academic outcomes. *Journal of Youth and Adolescence*, 48(6), 850–863. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-00998-0>
- Thaler, L. K., & Koval, R. (2015). *Grit to great: How perseverance, passion, and pluck take you from ordinary to extraordinary*. Crown Currency. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://archive.org/details/grittogreathowpe0000kapl&ved=2ahUKEwir-eOZk5CUAxUkhf0HHV1YAKYQFnoECBsQAQ&usq=AOvVaw3VLPxB36lwyZYc4BPn39TU>
- Uusiautti, S., Hyvärinen, S., Kangastie, H., Kari, S., Löf, J., Naakka, M., Rautio, K., & Riponiemi, N. (2022). Character strengths in higher education: Introducing a strengths-based future guidance (SBFG) model based on an educational design research in two Northern Finnish universities. *Journal of Psychological and Educational Research (JPER)*, 30(2), 33–52. <https://doi.org/10.23963/jper.2022.30.2.03>
- Von Culin, K. R., Tsukayama, E., & Duckworth, A. L. (2014). Unpacking grit: Motivational correlates of perseverance and passion for long-term goals. *The Journal of Positive Psychology*, 9(4), 306–312. <https://doi.org/10.1080/17439760.2014.898320>
- Wagner, L., Holenstein, M., Wepf, H., & Ruch, W. (2020). Character strengths are related to students' achievement, flow experiences, and enjoyment in teacher-centered learning, individual, and group work beyond cognitive ability. *Frontiers in Psychology*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01324>
- Weber, M., & Harzer, C. (2022). Relations between character strengths, school satisfaction, enjoyment of learning, academic self-efficacy, and school achievement: An examination of various aspects of positive schooling. *Frontiers in Psychology*, 13, Article 826960. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.826960>
- Yaure, R. G., Murowchick, E., Schwab, J. E., & Jacobson McConnell, L. (2021). How grit and resilience predict successful academic performance. *Journal of Access, Retention, and Inclusion in Higher Education* 3 (1), 6. <https://digitalcommons.wcupa.edu/jarihe/vol3/iss1/6/>
- Yu, J., & McLellan, R. (2020). Same mindset, different goals and motivational frameworks: Profiles of mindset-based meaning systems. *Contemporary Educational Psychology*, 62, 101901. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101901>
- Zhai, C., Chai, X., Shrestha, S., & Zhong, N. (2023). Grit and career construction among Chinese high school students: The serial mediating effect of hope and career adaptability. *Sustainability*, 15(4), 3608. <https://doi.org/10.3390/su15043608>
- Zhao, X., & Wang, D. (2023). Grit in second language acquisition: A systematic review from 2017 to 2022. *Frontiers in Psychology*, 14, 1238788. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1238788>